

V zadevi Kastelic proti Sloveniji

Evropsko sodišče za človekove pravice (peti oddelek) kot senat v sestavi:

Ann Power-Forde, *predsednica*,

Boštjan M. Zupančič,

Helena Jäderblom, *sodnika*,

in Stephen Phillips, *namestnik sodnega tajnika oddelka*,

po razpravi, zaprti za javnost, ki je bila 27. maja 2014,

izreka to sodbo, sprejeto navedenega dne:

POSTOPEK

1. Zadeva se je začela s pritožbo (št. 25326/11) proti Republiki Sloveniji, ki jo je pri Sodišču na podlagi 34. člena Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (v nadaljevanju: konvencija) 12. aprila 2011 vložila slovenska državljanka Lilijana Kastelic (v nadaljevanju: pritožnica).
2. Slovensko vlado (v nadaljnjem besedilu: vlada) je zastopala A. Vran, državna pravobranilka.
3. Vlada je bila o pritožbi obveščena 30. avgusta 2013.

DEJSTVA

I. OKOLIŠČINE ZADEVE

4. Pritožnica je bila rojena leta 1962 in živi v Ljubljani.
5. V nadaljevanju so povzete okoliščine zadeve, ki jih je predložila pritožnica.
6. 2. septembra 2009 je pritožnica ustavila avto na cesti pred šolo, da bi njeni otroci izstopili iz avta. Takrat je med redno kontrolo policistka S. ugotovila, da pritožnica ni bila pripeta z varnostnim pasom. Naslednji dan je pritožnica domnevno pristopila k S. in bila do nje žaljiva. S. je pritožnico prosila, naj z njo odide na policijsko postajo, vendar jo je pritožnica zavrnila. S. je potem od pritožnice zahtevala osebni dokument, vendar jo je pritožnica znova zavrnila. Istega dne je S. pritožnici izdala plačilni nalog zaradi neuporabe varnostnega pasu, nedostojnega vedenja, neupoštevanja zakonitega ukaza javnega uslužbenca in zavračanja predložitve osebnih dokumentov. Globa je znašala 991,12 evra (EUR).
7. 22. oktobra 2009 je pritožnica vložila zahtevo za sodno varstvo, v kateri je navedla, da je bila 3. septembra 2009 doma in da jo je S. zamenjala z nekom drugim.
8. 15. septembra 2010 je Okrajno sodišče v Ljubljani zaslišalo S. Pritožnica trdi, da o obravnavi ni bila obveščena.
9. 16. septembra 2010 je Okrajno sodišče zavrnilo zahtevo za sodno varstvo na podlagi izjave policistke S. Ugotovilo je tudi, da pritožnica ni predložila nobenih dokazov za potrditev svoje pritožbe.
10. 11. oktobra 2010 je pritožnica vložila ustavno pritožbo, s katero je izpodbijala

ugotovitve dejanskega stanja Okrajnega sodišča. Pritožila se je tudi, da je sodišče ni zaslišalo.

11. 2. novembra 2010 je Ustavno sodišče ustavno pritožbo pritožnice zavrnilo kot nesprejemljivo.

II. UPOŠTEVANA DOMAČA ZAKONODAJA

12. Za ustrezne določbe Zakona o prekrških (v nadaljevanju: ZP) in Zakona o ustavnem sodišču glej *Suhadolc proti Sloveniji* ((skl.) št. 57655/08, 17. maj 2011) in *Flisar proti Sloveniji* (št. 3127/09, 13.-18. odstavek, 29. september 2011).

13. 169. člen ZP določa:

"(1) Zahteva za varstvo zakonitosti se lahko vloži zoper vsako odločbo, izdano na drugi stopnji, oziroma vsako pravnomočno odločbo, če je prekršen ta zakon ali predpis, ki določa prekršek.

(2) Zahtevo za varstvo zakonitosti lahko vloži državni tožilec po uradni dolžnosti ali na pobudo osebe, ki ima pravico do pritožbe zoper sodbo o prekršku sodišča prve stopnje."

14. 13. marca 2011 je bil 65. člen ZP spremenjen tako, da mora sodišče storilca obvestiti o svoji nameri ponoviti ali dopolniti dokazni postopek.

PRAVO

I. ZATRJEVANA KRŠITEV PRVEGA ODSTAVKA 6. ČLENA KONVENCIJE

15. Pritožnica se je pritožila, da ni bilo poštenega sojenja pred Okrajnim sodiščem, kakor ga določa prvi odstavek 6. člena konvencije, ki se glede tega glasi:

"Vsakdo ima pravico, da o ... kakršnih koli kazenskih obtožbah zoper njega ... v razumnem roku odloča ... sodišče ..."

..."

16. Vlada je to trditev izpodbijala.

A. Sprejemljivost

17. Prvič, vlada je ugovarjala, da pritožnica ni izčrpala notranjepravnih sredstev. Po mnenju vlade bi morala pritožnica državnemu tožilcu predlagati, naj na podlagi 169. člena Zakona o prekrških vloži zahtevo za varstvo zakonitosti, da bi lahko

dosegla spremembo izpodbijane odločbe.

18. Pritožnica te trditve ni izpodbijala.

19. Sodišče ugotavlja, da se predloga za vložitev zahteve za varstvo zakonitosti ne more šteti za učinkovito pravno sredstvo, ker se pritožnica ni mogla pritožiti neposredno na sodišče in ker je bil odvisen od presoje vrhovnega državnega tožilca (glej *Tănase proti Moldaviji* [VS], št. 7/08, 122. odstavek, ESČP 2010; in smiselno *Jankovec proti Sloveniji* (skl.), št. 8032/06, 8040/06, 19253/06, 7. september 2010).

20. Drugič, vlada je trdila, da pred spremembo ZP Okrajno sodišče ni bilo zavezano zaslišati storilca oziroma ga obvestiti o izvajanju dokazov. V skladu z navedenim bi v primeru, da je bila po mnenju pritožnice prejšnja ureditev neustavna, pritožnica morala vložiti pobudo za presojo ustavnosti ZP pred Ustavnim sodiščem.

21. Pritožnica te trditve ni izpodbijala.

22. Sodišče ugotavlja, da so bile v skladu s tedaj veljavnim zakonom o prekrških obravnave pri prekrškovnih zadevah opravljene na podlagi sodnikove presoje. Sodišče je že odločilo, da takega sistema *per se* ni mogoče šteti za nezdružljivega z jamstvi iz 6. člena (glej *Suhadolc proti Sloveniji*, navedeno zgoraj). Sodišče ugotavlja, da pritožnica v svoji ustavni pritožbi ni izpodbijala ustrezne zakonske določbe, temveč način uporabe pravila v njenem primeru. Menila je, da bi glede na konkretna vprašanja, zastavljena v njeni zahtevi za sodno varstvo, morala biti zaslišana. Pri tem se Sodišču ne zdi, da ta očitek ne bi mogel biti primerno obravnavan v ustavni pritožbi, tj. pravnemu sredstvu, ki ga je pritožnica uporabila za popravilo krivice zaradi domnevne kršitve njene pravice do poštenega sojenja (glej *Bradeško in Rutar Marketing proti Sloveniji* (skl.), št. 6781/09, 16.–18. odstavek, 7. maj 2013). Ob upoštevanju navedenega Sodišče meni, da pritožnici ni bilo treba poskušati doseči popravilo krivice z dajanjem pobude za presojo ustavnosti zakonske določbe, ki sodnikom daje pooblastilo za odločitev, ali je treba izvesti ustno obravnavo ali ne.

23. Glede na zgornje ugotovitve je treba ugovor vlade o neizčrpanju notranjepravnih sredstev zavrniti.

24. Sodišče ugotavlja, da pritožba ni očitno neutemeljena po točki a tretjega odstavka 35. člena konvencije. Prav tako ugotavlja, da ni nesprejemljiva niti iz katerega koli drugega razloga. Torej jo je treba razglasiti za sprejemljivo.

B. Utemeljenost

25. Pritožnica se je pritožila, da je bila brez javne obravnave spoznana za krivo prekrška, da ni bila zaslišana in ni mogla predložiti dokazov v svojem imenu.

26. Vlada je to navedbo izpodbijala. Po njenem mnenju je takrat veljavni ZP sodniku dodelil diskrecijsko pravico glede odločitve, ali je obravnava potrebna ali ne, na podlagi utemeljitev in dokazov, ki jih je predložila pritožnica. Pritožnica v svoji zahtevi za sodno varstvo ni zahtevala obravnave. Prav tako ni predlagala nobenih drugih dokazov. Vlada je bila mnenja, da so bile navedbe pritožnice splošne in niso zahtevale obravnave. Poleg tega je po njenem mnenju Okrajno

sodišče izjavo policistke ocenilo za verodostojno in zanesljivo. V zvezi s tem pritožnica ni predložila nobenih dokazov, ki bi lahko kazali na to, da prekrška ni zagrešila. V postopkih z zahtevo za sodno varstvo je namreč dokazno breme obrnjeno. Tako bi pritožnica morala posebej navesti, katere dokaze bo predlagala in kaj z njimi želi dokazati. Sodišče ni bilo dolžno iskati razbremenilnih dokazov.

27. Sodišče ugotavlja, da je ta zadeva podobna zadevi *Flisar proti Sloveniji* (navedeno zgoraj, 33.–39. odstavek), ki se je nanašala na obsodbo za prekrške zoper javni red na podlagi spisa o zadevi, ki ga je poslala policija. V tem primeru pritožnik ni zahteval ustne obravnave, izpodbijal pa je nekatere z dejstvi povezane vidike zadeve, ki so zahtevali neposredno oceno dokazov na ustni obravnavi. V tej zadevi pa Sodišče ugotavlja, da je pritožnica zahtevala sodno varstvo in zatrjevala, da ona ni oseba, ki je verbalno napadla policistko S. Tako je izpodbijala dejstva, ki jih je navedla S., Okrajno sodišče pa je zaslišalo samo S. Zato Sodišče ne glede na to, da pritožnica ni zahtevala obravnave, meni, da Okrajno sodišče glede poštenega sojenja ni moglo pravilno ugotoviti dejstev ali krivde pritožnice, ne da bi neposredno ocenilo dokaze na ustni obravnavi.

28. Glede na zgoraj navedeno Sodišče meni, da vlada ni navedla nobenih dejstev ali utemeljitev, ki bi ga prepričale, da bi v tej zadevi sprejelo drugačen sklep. Ob upoštevanju svoje ustaljene sodne prakse na tem področju Sodišče meni, da je prišlo do kršitve prvega odstavka 6. člena konvencije.

II. UPORABA 41. ČLENA KONVENCIJE

29. 41. člen konvencije določa:

"Če Sodišče ugotovi, da je prišlo do kršitve konvencije ali njenih protokolov, in če notranje pravo visoke pogodbenice dovoljuje le delno zadoščenje, Sodišče oškodovani stranki, če je potrebno, nakloni pravično zadoščenje."

A. Škoda

30. Pritožnica je zahtevala 18.000 EUR za premoženjsko in nepremoženjsko škodo.

31. Vlada je trdila, da bi glede na okoliščine zadeve že sodba Sodišča, ki bi ugotovilo kršitev, pomenila zadostno pravično zadoščenje.

32. Sodišče ne vidi vzročne povezave med ugotovljeno kršitvijo in zatrjevano premoženjsko škodo, zato ta zahtevek zavrača.

33. V zvezi z nepremoženjsko škodo pa Sodišče meni, da je ugotovitev kršitve že zadostno pravično zadoščenje po 41. členu konvencije (glej *Mesesnel proti Sloveniji*, št. 22163/08, 44. odstavek, 28. februar 2013).

B. Stroški in izdatki

34. Pritožnica ni vložila zahtevka iz tega naslova.

IZ TEH RAZLOGOV SODIŠČE SOGLASNO

1. *razglaša*, da je pritožba sprejemljiva;
2. *razsoja*, da je bil kršen prvi odstavek 6. člena konvencije;
3. *razsoja*, da je ugotovitev kršitve zadostno pravično zadoščenje za nepremoženjsko škodo pritožnice;
4. *zavrača* preostali del pritožničinega zahtevka za pravično zadoščenje.

Sestavljeno v angleškem jeziku in 19. junija 2014 poslano v skladu z drugim in tretjim odstavkom 77. člena Poslovnika Sodišča.

Stephen Phillips Ann Power-Forde
namestnik sodnega tajnika predsednica